

# Praktikere bidrager med faglig viden

**Otte økologiske landmand hørte på oplæg, så på afgrødeforsøg og gav indspark til forskerne i projekt MultiPlant på en workshop i oktober**

## PLANTEPRODUKTION

AF ANNA-CHRISTA BJERG

Workshoppen indeholdt oplæg om afgrødeblandinger, høststrategier og udbytter til produktion af mest muligt biomasse pr. ha, biogas og bioraffinering, besøg i forsøgsmarken, eksempler på økonomien ved produktion af grønt protein og et gruppearbejde om, hvordan en produktion af biomasse kan realiseres. - Det var i det hele taget spændende at være med til workshoppen om produktion af biomasse til protein og energi på Foulum. Jeg var overrasket over, hvor meget vi praktikere kunne bidrage med fagligt til forskerne, siger planteavler Hans Roostgaard Andersen.

### Realisme og begejstring

Gruppen af økologiske landmænd syntes generelt, perspektiverne om produktion af biomasse til protein og energi er spændende, selv om der var divergerende meninger om, hvor realistisk gennemførelsen af nye dyrkningssystemer og udnyttelser af afgrøderne var.

- Jamen det er da spændende,

hvis man selv kan dyrke sit protein og ikke er afhængig af importeret protein. Desuden synes jeg, markforsøgene med de forskellige græsblandingers produktion er meget spændende, siger Kristen Ibsen.

Mange var på linje med ham, men der kom også tvivl til udtryk om det realiserbare i projektet.

- Workshoppen var meget fokuseret på produktionen af græsprotein. Det vil kræve så meget at få den lille mængde protein ud af græsset, at jeg er tvivlende overfor, om det er realistisk. Måske burde man undersøge andre og lettere måder at producere protein på. Jeg kan ikke se, at det er så forskelligt fra, når jeg allerede nu leverer græs til grønmel hos Nybro. Der kan proteinprocenten komme op på 26, og så vidt jeg ved, er forbruget af grønmel dalende, fortæller plante- og fjerkræavler Mads Volmar.

### Økonomien er afgørende

Flere betonede, at økonomien er afgørende, og de ca. 50 øre pr. kg tørstof for græsset, der blev præsenteret i den teoretisk beregning for økonomien, er meget lidt og ikke nok, i hvert fald ikke for alle. En planteavler eller en svineproducent kan måske acceptere de 50 øre, fordi de henholdsvis har brug for gødning og kulstofopbygning i jorden og protein til dyrene, men det er for lidt var holdningen.

- Man bør også se på andre højværdi-anvendelser, f.eks. proteindrik til mennesker, så man kan hæve pri-

sen på den høstede biomasse hos landmanden.

### Teknologien

- Forskerne har fint styr på udvindingen af protein, og hvad det kan bruges til, men hvad angår maskinerne i marken, regner de på gammel teknologi. Vi skal væk fra tunge maskiner, der kører rundt på vores marker mange gange i løbet af sæsonen. Vi skal til at tænke meget mere på, hvordan vi behandler vores jord. På det område kommer der til at ske en stor udvikling over de næste ti år. Forskerne er nødt til at komme op med nogen løsninger, der behandler jorden godt, og det kommer de også til, siger planteavler Knud Ross og tilføjer:

- Der kan være mange anvendelsesmuligheder for biomassen, det er ikke sikkert, den skal bruges til biobrændsel, måske skal den meget hellere bruges til kvægfoder, saften med sukker, og mælkesyrebakterier, der er tilbage efter fjernelse af proteinet, skal måske sprøjtes ud på jorden som jordforbedring.

Thomas Kjærsgaard supplerer:

- Vi skal have erstattet finsnitte- ren med en maskine, der kan presse græsset med det samme, så vi ikke skal køre rundt med de store mængder vand. Hvis vi så også kunne udvinde proteinet med det samme, ved at sætte mælkesyregæringen i gang, så begynder det at ligne noget. Men maskinomkostningerne bliver svære at knække, det er virkelig dyrt at udvikle nye maskiner.

*Projekt MultiPlant har fået tilskud af Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under Fødevarerministeriet og er en del af Organic RDD-2 programmet, som koordineres af ICROFS.*

## Flere kaninavlere

**KANINER:** Kaninavler Jens Jørgen Nørgaard er ikke ene om ville producere slagtekaniner. Andre har vist interesse, efter at lovgivningen faldt på plads, så kaniner kan opfattes som et produktionsdyr, der kan avles økologisk, skriver Nordjyske Stiftetidende. De første økologiske kaniner blev slagtet i sensommeren, men i løbet af næste år kommer der 10-15 avlere mere til, og så stiger udbudet af spisekaniner, forventer chefkonsulent Lars Holdensen fra Landbrug & Fødevarer, som står bag et toårigt pilotprojekt for at fremme produktionen af kaninkød.

## Nye ejerformer

**NETVÆRKSOMØDE:** Interessen for at drive samfundsnyttigt landbrug er stigende. Du kan høre en række af nordeuropas pionerer inden for feltet dele ud af deres erfaringer med driftsfællesskaber, finansiering af jord, socialøkonomiske arbejdspladser og involvering af borgere på et netværksmøde onsdag den 23. november, Sinatur Haraldskær, Skibetvej 140, Vejle.

## Frugt under tag

**FRUGTPRODUKTION:** Æbler og pærer, som dyrkes under plastiktag eller plastikmarkiser, angribes relativt sjældent af skurv og råd. Faktisk er resultaterne så overbevisende, at en rentabel produktion af usprøjtet frugt til en acceptabel pris er inden for rækkevidde, skriver IICROFS i sit nyhedsbrev. Arbejdet med dyrkning af frugt under tag eller markiser har stået på de seneste fem år. I alle årene har effekten mod svampesygdommen æbleskurv været overbevisende.

også - blandt andet proteinmængde og kvalitet samt kg tørstof produceret pr. ha. Generelt set er det sådan, at proteinkvaliteten bliver mindre, jo længere planterne står før slæt, mens mængden af tørstof produceret pr. ha er større, jo længere planterne får lov at vokse.

- Resultatet bliver formentlig, at afgrødevalg og dyrkningsstrategi skal afvejes efter formålet med afgrøden, siger Jørgen Eriksen.

For proteinkvaliteten er status, at den afhænger af art og vækststadiet og variere meget mellem plantens dele, mens potentialet for biogas er højt for urter, og der er ikke store forskelle afhængigt af, om man tager to eller fire slæt.



## WORKSHOP OPTIMEK

HØR OM DE NYESTE RESULTATER INDENFOR  
**MEKANISK UKRUDTSBEKÆMPELSE**

TORS DAG 15. DECEMBER 2016 KL. 9.30-15.00

### STED

LMO  
Trigevej 20,  
Søften  
8382 Hinnerup

### TILMELDING

Senest 8. december på  
seges.dk/akademi  
eller kontakt:  
Marianne Borg  
E mab@seges.dk  
T 45 8740 5502

### MÅLGRUPPE

Økologirådgivere, plante-  
avlskonsulenter, maskinfabrikanter og forhandlere,  
landmænd, forskere og andre  
med interesse i mekanisk  
ukrudtsbekæmpelse.

### PROGRAM

09.30 - 12.30 Projektets resultater fremlægges ved partnerne

13.00 - 15.00 Få en snak med projektets partnere og andre med interesse og erfaringer indenfor mekanisk ukrudtsbekæmpelse



STØTTET AF  
**promilleafgiftsfonden**  
for landbrug

STØTTET AF  
**fonden for**  
økologisk landbrug

### PROJEKTETS PARTNERE

